

Escandinàvia es refreda

El periodista de 'The Economist' Greg Mclvor explica en aquest article les perspectives econòmiques i polítiques que és previst que afrontin enguany els països escandinaus: Noruega, Suècia, Dinamarca, Islàndia i Finlàndia.

Per als habitants dels països escandinaus les estacions són molt importants. El calendari nòrdic és curull de festivals que anuncien la primavera, celebren l'estiu i marquen l'arribada de l'hivern. Des del punt de vista econòmic, el 1999 promet de ser un any amb molts alts i baixos en

totes quatre estacions. Si hi ha països, com ara Suècia i Dinamarca, que gaudiran d'un creixement regular, també n'hi ha, més concretament Noruega, que passaran un període d'indesitjada fredor.

Després d'una dècada de gran expansió, amb una balança comercial més que positiva i una taxa de

desocupació molt baixa, el motor de l'economia noruega sembla que tindrà una baixada de ritme força agitada. La caiguda dels preus del petroli, un ajustament imprudent i excessiu dels salaris i el fet que el govern no ha sabut controlar l'escalfament de la seua economia semblen conduir el país a un alentiment molt important durant l'any 1999.

Fons de petroli. Fins ara Noruega havia menystingut tots els avisos dels qui predeien les greus repercussions que tindria la seva negativa a formar part de la Unió Europea, ara fa uns anys. Quan la resta de països europeus sortien amb dificultats de la recessió, Noruega aconseguia un creixement anual aproximat del 4%. Però això va ser fins al "No" del 1994. Com que Noruega no havia de pagar interessos del deute, el seu govern va poder invertir 17 mil milions de dòlars americans en un Fons de Petroli per tal d'evitar que el país hagués de suportar un augment excessiu dels preus del petroli durant els cent anys vinents.

Aquesta idea ens fa, sens dubte, molta enveja, a la resta de països, però el cas és que enguany els noruecs s'hauran d'estrènyer la correja perquè la inflació no deixa d'augmentar-los, igual que la taxa de desocupació. I cosa pitjor, la coalició de Kjell Magne Bondevik, que governa el país, sembla feble i vulnerable i no pot plantar cara a la situació. L'aliança de tres partits: Partit del Poble Cristià de

El primer ministre suec, Göran Persson, ha hagut de girar-se a l'ex-partit comunista, i actual Partit d'Esquerra, que és anti-europeista, i als Verds. Aquests partits volen dur Persson a augmentar impostos i despeses.

ARXIU / EFE

El primer ministre noruec, Kjell Magne Bondevik (foto esquerra) governa el país en coalició amb tres partits que representen 42 dels 165 escons del Parlament.

A Islàndia el govern conservador del primer ministre David Oddsson (foto dreta), ha vist com minava la seva popularitat per falta de transparència en algunes operacions financeres.

Bondevik, liberals i Partit de Centre, només representen 42 dels 165 escons del Parlament noruec, i la coalició ha hagut de lluitar molt per obtenir el suport necessari i tirar endavant la seua política. De fet, ha hagut d'aliar-se, a contracor i amb el conseqüent disgust d'una bona part dels noruecs, amb el Partit Progressista per fer aprovar algunes lleis al Parlament.

Aquest afebliment progressiu es veia venir: l'estiu passat, el govern ja va ser molt criticat pel Banc Central perquè no va saber instaurar una política fiscal que hauria evitat l'escalfament de l'economia. Els inversors estrangers consideren que Bondevik no sap imposar-se i ja no hi confien com abans.

Molt poca gent dubta que el Partit Laborista de l'ex-primer ministre Thornjörn Jagland, amb diferència el partit més important del Parlament, aconseguirà de tornar-se a situar-se al capdavant del poder abans de fi d'any. Bondevik, que últimament sembla malalt i que malda per recuperar-se d'una "depressió deguda a un excés de feina", no faria sinó empitjorar, en cas que aquestes previsions esdeguessin realitat.

Bons temps a Suècia i Finlàndia. A l'altra banda de la frontera, suecs i finlandesos no passen

Enguany Carl Bildt podria esdevenir el nou líder del moderat Partit Conservador, principal partit a l'oposició.

pas tants problemes econòmics. Tots dos van superar períodes de crisi importants al principi de la dècada, però ara tenen uns pressupostos equilibrats, una inflació que disminueix –tot i que continua essent prou elevada– i una taxa de desocupació també a la baixa.

Malgrat aquesta situació favorable de l'economia, no és clar si el Partit Social Demòcrata Finlandès (SDP), format per una coalició de cinc partits, aconseguirà un segon mandat a les eleccions generals del mes de març, atès que Paavo Lipponen, el primer ministre de l'SDP té davant seu un Partit de Centre amb implantació a les àrees rurals, dirigit per un ex-primer ministre, Esko Aho.

Aho ha aconseguit suport gràcies

a les crítiques que ha rebut el govern actual, incapaç de reduir la taxa d'atur, però com que es va oposar –i va fracassar-hi– a l'entrada de Finlàndia a la Unió Monetària Europea, ara haurà d'associar-se amb més partits, si vol formar un govern. I fins i tot si aconseguia de guanyar les eleccions, haurà d'atraure's l'amistat de l'influent Partit Conservador, un bastió de l'administració pro europea de Lipponen al llarg d'aquests últims quatre anys.

Finlàndia arribarà a la fi de l'any 1999 presidint, com li correspon per torn, la presidència de la Unió Europea. Serà, a més, la primera vegada que ho farà des de la seva entrada a la Unió el 1995, i la cosa més probable és que insistisca en dos aspectes fonamentals: la reforma de les institucions europees –per conferir als estats més petits més poder de decisió–, i l'augment de les relacions comercials entre el triangle format pels països nòrdics, els països bàltics i Rússia.

D'una banda, tal com es troba la situació econòmica i financera a Rússia –molt preocupant–, aquest segon aspecte és molt necessari. Com que és l'únic país de la Unió Europea que té frontera amb Rússia, és natural que Finlàndia es preoccupe vegada més per la creixent inestabilitat russa. No debades la caiguda recent del ruble ha repre-

sentat una gran sacsejada en l'activitat comercial finlandesa, que ha tomat a fer veure que a Finlàndia el mercat rus continua essent molt important. De fet, una bona part de l'activitat econòmica finlandesa es basa en aquestes relacions.

D'una altra banda, és evident que Rússia pugnarà perquè Finlàndia no s'acoste a les organitzacions de defensa occidentals, més concretament a l'OTAN, ni a la Unió Europea Occidental (UEO). De fet, Finlàndia no hi té gaire interès, a participar en la UEO o a esdevenir membre de l'OTAN: d'una banda perquè no vol enfrontar-se amb Rússia, i d'una altra, perquè és un país prou convençut que la neutralitat funciona –o almenys li ha funcionat des de la Segona Guerra Mundial.

Més lluny encara, un altre membre de l'OTAN, Islàndia, tindrà eleccions abans del mes de maig. La coalició que actualment dirigeix el govern, el Partit Independentista i una minoria del Partit Progressista, ha vist com minvava la seua popularitat per falta de transparència en algunes operacions financeres. Tanmateix, les enquestes d'opinió anuncien que el govern actual tornarà a guanyar les eleccions als socialdemòcrates i podrà governar durant un altre mandat.

Feu socialdemòcrata. Els socialdemòcrates, que tradicionalment havien estat molt forts als països escandinaus, són ara cada vegada més forts a Suècia i a Dinamarca. En tots dos casos es tracta de governs minoritaris, elegits fa poc, que durant el 1999 –d'acord amb la tradició d'aquests països– provaran de millorar el benestar social de la població sense inflar excessivament un sector públic ja força voluminós.

El primer ministre suec, Goran Persson, haurà de resoldre un gran nombre de problemes: una caiguda important del suport als socialdemòcrates a les eleccions del setembre de l'any passat han fet que no li siga fàcil d'aconseguir la majoria necessària per imposar la seua política. Durant el seu últim govern, Persson havia tingut el su-

ARXIU / EFE

port del petit Partit de Centre. Ara, en canvi, ha hagut de girar-se l'ex-partit comunista, i actual Partit d'Esquerra, que és antieuropeista, i als Verds. La qüestió és si la política d'aquests partits d'augmentar impostos i despeses no serà massa atrevida per a la prudència

fiscal de Persson. Si fos així, és probable que calguen eleccions, si Persson no obté el suport necessari del partit de centre, però aquests ja han decidit de no col·laborar de cap manera amb els socialdemòcrates.

Finalment, el 1999 potser serà l'any en què Carl Bildt esdevindrà el nou líder del moderat Partit Conservador, principal partit de l'oposició. Líder del partit des del 1986 i primer ministre del 1991 al 1994, l'interès de Bildt per la política nacional semblava que havia minvat quan va decidir d'agafar-se dos anys sabàtics fent d'enviat internacional per la pau a Bòsnia, a mitjan anys 90. Ara només té quaranta-nou anys, ja ha estat recomanat per a un càrrec internacional i potser vol tornar a casa.

Paavo Lipponen, actual primer ministre de Finlàndia. Encapçala una coalició socialdemòcrata formada per cinc partits que podria renovar el seu mandat en les eleccions generals del mes de març.

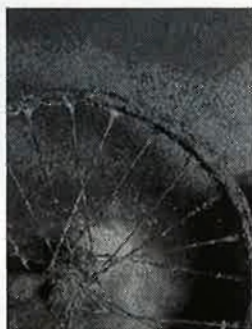
Greg McIvor

©The Economist-EL TEMPS

Traducció: Maria J. Seguí

BANCAIXA

EXPOSICIÓ

Antoni Miró:
Sobre el crèdit de la realitat
(Imatges i transfiguracions)

Fins al 28 de febrer.

Sala Damià Forment

Horari de visita:

De dilluns a dissabte

de 10 a 14 h.

i de 17 a 21 h.

Diumenge, de 10 a 14 h.

www.bancaja.es

CENTRE CULTURAL

Plaza de Tetuan, 23. Tel. 96 367 58 64. Valencia